



# DOLNÁČIK

ZŠ Obchodná 5, Sečovce

2012/2013  
Tretie vydanie

ROČNÍK :16.

Vychádza občasne

dolnacik@gmail.com

## **Obsah**

Konštantín a Metod

Máj

Máj je mesiac dôležitých dátumov

Deň matiek

Deň otcov

Rozhovor s p. učiteľkou Puciovou

Medzinárodný deň detí

Chválime a kritizujeme

Jazyková poradňa

Slovenský deň na našej škole

Vtipné okienko

Každodenné výroky niektorých našich učiteľov

Z tvorby našich spolužiakov

### **Redakčná rada :**

**Šéfredaktor:** Diana\_Štrusová

### **Redakčná rada :**

**Predseda:** Karina Matolová

**Členovia :** Róbert Bumbera, Dominik Korytko

**Vydáva :** ZŠ Obchodná 5, Sečovce ako Občasník

**Pedagogický dozor :** Mgr. Jana Obrinová

## **Konštantín a Metod**

*Konštantín a Metod patria aj po mnohých storočiach k významným osobnostiam našej kultúry. Hoci od ich príchodu ubehlo 1150 rokov, nemali by sme zabudnúť, že je v záujme našej spoločnosti toto dedičstvo, tento ich odkaz chrániť a zachovávať aj pre budúce generácie. Vďaka celoslovenskej súťaži, ktorá bola vyhlásená Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky v spolupráci s Konferenciou biskupov Slovenska, naši žiaci spoznávajú národné dejiny, kultúru, oboznamujú sa s prvým slovanským jazykom, písmom či prvou slovanskou veršovanou básňou – Proglasom. Ak by sme sa zamysleli nad slovami slovenského básnika, prozaika a dramatika P. O. Hviezdoslava, ktorý vravel, že mládež je akoby púčik, ktorý treba rozviť, zistíme, že mal skutočne pravdu. Tematika Konštantína a Metoda je príležitosťou na prehĺbenie a zamyslenie sa nad skutočnými hodnotami v živote človeka. Zároveň je to príležitosť na poukázanie húževnatosti a odhodlanosti našich predkov pred trojjazyčníkmi. A preto, nech svätí Konštantín a Metod pre nás nie sú len apoštoli, ktorí prišli niekedy dávno, no práve naopak, nech veľkosť týchto bratov v nás rezonuje ešte niekoľko tisícročí.*

## **Máj**

*Mesiac máj je bezpochyby jeden najkrajší mesiac roka. Celá príroda sa prebúda k životu. Všetko kvitne, príroda ukazuje svoju krásu a nádheru. Záhrady a lúky sú posiate všetkými farbami, čo je bez pochýb nádherná pastva pre naše oči. Krása prírody má svoje čaro. Na rozkvitnutých stromoch poletujú včely, ktoré svojou usilovnosťou prinášajú úžitok nielen pre seba, ale hlavne pre nás. Bez nich by život na našej planéte snáď ani nemohol existovať. Všetko žije novým životom. Spev vtákov nám spríjemňuje každodenný život, ktorý sa snažíme prežiť podľa svojich predstáv.*

### **Máj lásky čas**



Jedna zo starých ľudových múdrostí vraví, že dievča, aby po celý rok dostatok lásky malo, musí ho v prvý májový deň mládenec pobožkať pod rozkvitnutou čerešňou. V češtine máj - květen zase znamená, že všetko začína kvitnúť a je v rozpuku. A nielen kvety, stromy, ale i dievčence.

### **Stavanie májov**

Táto tradícia patrí azda medzi najromantickejšie, ktoré sa u nás viažu k ročným obdobiam. Už po stáročia sa vybrali mládenci do lesa, aby si tam každý pre svoje milované dievča vyťal najkrajší strom. Kedysi sa stavali máje v noci, ticho a tajne, neskôr hlučne s veselou muzikou. Máj sa stal symbolom vážneho záujmu o dievča a ako symbol lásky bol vystavený celý mesiac.

## ***Máj je mesiac plný dôležitých dátumov 😊***

**8.MÁJ** - Ukončenie druhej svetovej vojny v Európe si jednotlivé štáty Starého kontinentu pravidelne pripomínajú 8. mája. V roku 2013 si svet pripomína 68. výročie víťazstva nad fašizmom a nacizmom.

*V roku 1945 bola nemecká armáda zničená sovietskym vojskom ale neinformované nemecké prápory stále bojovali aj napriek pádu fašizmu. Dnes sa tento deň slávi 9. mája, bol vyhlásený ako štátny sviatok na počesť padlým hrdinom.*



**8.MÁJ** je taktiež Svetový deň Červeného kríža a Červeného polmesiaca. Vyhlásený bol na počesť výročia narodenia zakladateľa Červeného kríža – Henryho Dunanta /8. Máj 1828 v Ženeve/. Červený kríž je v súčasnosti svetová organizácia združujúca v Medzinárodnej federácii ČK a ČP 186 národných spoločností s 250 miliónmi členov.

**8.MÁJ** je deň narodenia Bohuslava Braunera, českého chemika. Venoval sa najmä vzácnym zeminám, dosiahol svetový význam v oblasti atómových hmotností. Bol priateľom Mendelejeva a propagátorom periodickej sústavy prvkov. Predpovedal existenciu izotopov.



**9.MÁJ** - Tento dátum možno pokladať za zrodenie Európskej únie. 9. máj sa každoročne oslavuje ako Deň Európy.



**12.MÁJ** je vyhlásený za Medzinárodný deň zdravotných sestier. Tento dátum bol zvolený na počesť zakladateľky ošetrovateľstva - Florence Nightingalovej, ktorá sa presne v tento deň narodila. Bola zakladateľkou prvej ošetrovateľskej školy v Londýne a počas Krymskej vojny (1854) poskytovala ošetrovateľskú starostlivosť zraneným vojakom.

**Deň matiek** pripadá na druhú májovú nedeľu, v roku 2013 na 12. mája. Vzdať úctu všetkým mamičkám, mamkám, maminám možno rôznym spôsobom, napríklad darovaním kytice, darčeka, návštevou či spomienkou.

Na ženu ako darkyňu života mysleli už v antike. V starovekom Grécku oslavovali deň matiek 250 rokov pred narodením Krista. Išlo o slávnosti na počesť božstva Rhey - matky všetkých božstiev. Trvali zvyčajne tri dni - od 15. do 18. marca.

## **Deň matiek**

Ako sme už spomínali vyššie, Deň matiek, ktorý sa na Slovensku oslavuje vždy v 2. májovú nedeľu, patrí k najkrajším sviatkom. V tomto sviatku sa odzrkadľuje jedinečnosť a nenahraditeľnosť MATKY. Deti na celom svete majú dnes príležitosť vzdať úctu svojim mamám kvetom alebo iným darčekom.

Väčšinou sa v tento deň prejavuje úcta matke kvetom. V Anglicku napríklad, nechajú deti s otcom mamičku spať omnoho dlhšie a sami pripravujú raňajky. Veľa rodín pripravuje na Deň matiek špeciálny obed alebo zoberú mamu do jej najobľúbenejšej reštaurácie. V novodobej histórii ľudstva sa Deň matiek dostal do povedomia na prelome 19. a 20. storočia. Podiel na tom má Američanka Anna Marie Jarvisová, ktorá v ženskom spolku v roku 1907 navrhla vzdať hold svojej mame a všetkým matkám sveta.

Dnes veľký sviatok je, a navždy aj ostane.

*Tento sviatok sa slávi, keď slniečko pekne žiari.*

*Môže sa stať, že pršať bude, to je však jedno, keď šťastná budeš.*

*Mojím tulipánom je táto báseň pre teba, aby si bola šťastná aj bez kvetu. Dám ti pusku na líčka a týmto sa končí moja básnička.*

*(Sofia Košková, Zoja Pavolová, 5. B)*

## Deň otcov

*Je to sviatok oslavujúci všetkých otcov, otcovstvo a vplyv otcov na spoločnosť. Deň otcov sa na Slovensku slávi každú tretiu nedeľu v mesiaci jún.*



*Tradícia Dňa otcov vznikla v meste Spokane v štáte Washington, už v roku 1910. Američanka Sonora Smart Doddová si chcela uctiť všetkých otcov ako bol ten jej. Veterán občianskej vojny William Jackson Smart po smrti manželky sám musel vychovávať šesť detí. Sonora vnímala svojho otca ako hrdinu a hneď ako sa dozvedela, že matky majú svoj sviatok, navrhla, aby podobný mali aj všetci otcovia. Prvá neoficiálna oslava sa konala v deň narodenín Sonorinho otca 19. júna 1910. Popularita sviatku rástla a tretia júnová nedeľa sa postupne stala sviatkom všetkých otcov. V roku 1966 prezident Lyndon Johnson podpísal prezidentské vyhlásenie, v ktorom stanovil tretiu nedeľu v júni ako oficiálny sviatok Dňa otcov.*

*Každý OTEC si zaslúži našu LÁSKU, nech je akýkoľvek, a preto na tento sviatok nezabúdajme! ☺*

### *Pre Mamíčku a Otecka*

*Čo všetko deťom k šťastiu treba?  
Slnko a modrý kúsok neba.  
Piesok a v izbe s hračkami,  
dva veľké bozky od mamy.*



*Čo všetko deťom k šťastiu stačí?  
Hrozienka sladké na koláči.  
Každý deň jedna hodinka,  
v náručí svojho ocinka.*

*Čo sa dnes deťom najviac ráta?  
Mať otca ako kamaráta,  
mamínu dľaň a popri tom  
mať vždycky lásky plný dom.*

## **Rozhovor s pani učiteľkou Puciovou**

### **Aký bol Váš najväčší trapas v školstve?**

Najväčší trapas bol, keď ma zastavili rodičia na chodbe (strednej školy, kde som pracovala) ako žiačku a opýtali sa ma, kde je zborovňa. Ďalší trapas bol na basketbalovom turnaji, kde som bola so študentkami súťažiť. Upratovačka sa ma opýtala: „Dže máš prezuvky?“ 😊

### **Aké sú Vaše záľuby:**

Upratovanie, varenie, moja práca 😊

### **Máte nejaký obľúbený song/skupinu/interpreta?**

Drišľak! ..nie, nie! Žartujem! Mám rada Paľa Haberu – Team a obľúbený song? Passenger – Let her go! 😊

### **Máte nejaký nesplnený sen? Alebo všetko, o čom ste kedy snívali sa splnilo?**

Vždy som chcela byť audítorka.

### **Máte nejaké obľúbené miesto?**

Prvá reakcia pani učiteľky bola: „Myslíš na tele?“ Najradšej som doma. Mám tam pohodu, klud, nikto ma „nerozjeda“.

### **Čím ste ako dieťa chceli byť?**

„Teta od metly“ . ☺ (Pani učiteľka ani po piatej otázke nestráca zmysel pre humor).

### **Životný cieľ?**

Rodina a práca, ktorá ma naplňuje. To mi stačí. ☺

### **Životné krédo?**

„Jake požič, take vrac.“ „Ako ty ku mne, ja k tebe.“

Ďakujem za rozhovor! ☺

## ***Medzinárodný deň detí***

Je to sviatok detí, ktorý sa oslavuje v mnohých krajinách sveta. Medzinárodný deň detí sa zvyčajne oslavuje každoročne 1. júna. Na Slovensku sa slávi od roku 1952.

Myšlienka MDD vznikla na Svetovej konferencii pre blaho detí v Ženeve, vo Švajčiarsku v roku 1925. Na tejto konferencii zástupcovia 54 krajín schválili deklaráciu, ktorá sa zaoberala chudobou, detskou prácou, vzdelaním a inými otázkami

týkajúcimi sa detí na celom svete. Po konferencii viacero vlád zaviedlo vo svojich krajinách takýto deň, s cieľom urobiť deťom radosť a zároveň poukázať na problémy týkajúce sa detí vo svete. Nie je úplne jasné, prečo práve 1. jún bol vybraný ako MDD. Avšak tento dátum je na svete najobľúbenejší, oslavuje sa vo viac ako 21 krajinách. V tento deň je zvykom, že sa na školách neskúša. Prvý jún sa uchytil obzvlášť v komunistických krajinách, kvôli čomu vznikla mylná domnienka, že MDD bol komunistický vynález. Avšak Deň detí sa napríklad v USA oslavoval prvýkrát už v roku 1925, a to v San Franciscu.

Aj na našej škole sa tento sviatok oslavuje s veľkou obľubou. V priestoroch školského dvora sú rozmiestnené rôzne športové stanovištia, na ktorých sa azda každý žiak do sýtosti vyblázni. O chutný obed počas tohto dňa sme sa postarali my, žiaci, a to hlasovaním.

## ***Chválime a kritizujeme***

Mám rada deják, lebo to učí naj učiteľ Michalčík.

Chválim pani učiteľku Ihnátovú.

Chválim rozbehovú dráhu a nové doskočisko.

Ďakujeme p. uč. Ujhelyiovej za všetko, čo pre nás urobila a blahoželáme k dcérke Emke.

Chválim p. uč. Obrinová, že sa nám venuje a vie dobre učiť, všetkému rozumieme a je múdra.

Mám rada anglínu, lebo nás učí najlepší učiteľ angličtiny na škole.

Mám rád p. uč. Záhradníkovú, lebo vie dobre učiť anglínu.

Chválim p. uč. Slotovú, že dá výkres aj zadarmo 😊

Chválím p. uč. Siksu a p. uč. Sotáka.  
Chválím všetkých učiteľov, pretože nie vždy je to s nami ľahké.  
Chválím vybavenie tried, tabule, notebooky.  
Chválím p. uč. Trelu.  
Celkom máme radi biológiu.  
Chválím pani učiteľku Petrovskú.  
Chválím p. učiteľku Dzivákovú a p. učiteľku Petrovskú, lebo sú dobré učiteľky.  
Páči sa mi, že máme interaktívnu tabuľu, ktorá však nie vždy funguje tak, ako by mala.  
Chválím p. uč. Záhradníkovú, lebo je najlepšia učiteľka na tejto škole.  
Chválím p. uč. Hudeca.  
Chválím p. uč. Vaľovského.  
Pán učiteľ Michalčík by nemusel byť niekedy až taký prísny.  
V jedálni by niekedy mohlo byť lepšie jedlo.  
Kritizujem, že nemôžeme sedieť na stole.  
Nepáči sa mi, že tu nemáme klímu a v lete je strašne horúco.  
Nepáči sa mi, že sa musím veľa učiť.  
Nepáči sa mi, že počas prestávok nemôžeme hrať futbal s papierovou loptou.  
Kritizujem, že v počítačovej učebni je zakázaný facebook.  
Kritizujem, že nemôžeme otvárať okná, keď je v triede 100°C.  
Kritizujem, že nemôžeme navštevovať sociálne siete.

## **Jazyková poradňa**

**Cudzie podstatné mená ženského rodu - ea** , (napr. *Andrea, Kórea, orchidea, idea*) sa skloňujú podľa vzoru žena, okrem D a L jednotného čísla. V týchto dvoch pádoch sa skloňujú podľa vzoru ulica.

### **Skloňovanie slova pani**

Ak stojí podstatné meno *pani samostatne*, skloňuje sa.

(Napríklad Počúval nejakú paniu).

Ak sa podstatné meno *pani spája s nejakým menom* (napr. pani učiteľka, pani Lukáčová), tak je slovo pani nesklonné.

### **Zvieracie podstatné mená mužského rodu**

Zvieracie podstatné mená mužského rodu sa v singulári skloňujú podľa vzoru chlap (bažant, mrož, holub, pštros).

V pluráli sa skloňujú podľa vzoru dub a stroj.

Ak ide o tvrdú alebo obojakú spoluhlásku, skloňujeme podľa vzoru dub (holub, kohút, pštros).

Ak je zvieracie podstatné meno v pluráli zakončené na mäkkú spoluhlásku, skloňujeme podľa vzoru stroj (mrož, jeleň, tuleň).

### **Vokalizácia predložiek**

Niektoré predložky sa vokalizujú, to znamená, že k predložke zakončenej na spoluhlásku sa pridáva samohláska -o alebo -u. Napríklad: bez - bezo mňa, k - ku mne, s - so mnou, od – odo mňa.

### **Vykanie**

Pri vykaní je sloveso v množnom čísle. Napríklad: Mohli by ste mi povedať, koľko je hodín? Prídavné mená alebo zámená zostávajú

v jednotnom čísle. Napríklad: Pán sused, prídte k nám, nech nie ste doma sám. Pozor! Nesprávne – Mohla by ste mi poradiť?

### ***Písanie nie / nielen***

Stalo sa to nie raz.

Nie je to pravda.

Pôjdeme domov, nie?

Každý chce zarobiť, nielen ty!

Je nielen dobrý, ale aj múdry.

Nielenže neprišiel, ale ani nenapísal.

### ***Slohové postupy a útvary***

*Slohový postup* je spôsob, akým je text vytvorený, aké prostriedky používa, na čo zameriava svoju pozornosť (napr. na príbeh, vlastnosti, informáciu, súvislosti medzi javmi) .

*Poznáme tieto slohové postupy:*

- rozprávací slohový postup
- opisný slohový postup
- informačný slohový postup
- výkladový slohový postup (alebo úvahový)

Slohový útvar je výsledný text, ktorý vznikne použitím nejakého slohového postupu.

Napríklad: ak použijeme opisný slohový postup, môžeme vytvoriť slohový útvar - statický opis.

## **Slovenský deň na našej škole**

*18. júna sa na našej škole uskutočnil veľmi pekný a najmä nápaditý projekt - Slovenský deň. Celý deň sa niesol v duchu slovenskej kultúry, významných slovenských osobností, slovenskej histórie či tradičných slovenských zvykov a tradícií. Všetci žiaci tejto školy, ale aj široká verejnosť bola srdečne vítaná. Už pri vstupe do areálu školy na vás čakalo privítanie chlebom a soľou tak, ako sa to na správnych Slovákov patrí. Išlo o symboliku dobrosrdečnosti a pohostinnosti, ktorou sa naši predkovia vyznačovali. Celá budova školy bola vyzdobená žiackymi prácami, ktoré vyjadrovali pozitívny vzťah k hodnotám našej kultúry. Veľmi zaujímavé bolo pozrieť si jednotlivé miestnosti, ktoré takmer žiarili Slovenskom. Nemôžeme nespomenúť miestnosť, ktorá priam dýchala minulosťou a pripomínala dobu dávnych čias. Tkanie, vyšívanie či maľovanie ste si mohli vyskúšať v tvorivých dielňach, ktoré sa tešili veľkej obľube. A tak nám nedalo, aby sme sa nevybrali do žiackych lavíc a nepriniesli vám postrehy z tohto "nie všedného dňa".*

*Počas Slovenského dňa sa mi páčila miestnosť, v ktorej boli veci z dávnych čias.*

*Bolo to niečo nové, nápadité. Skvelá atmosféra. Učítelia nám pripravili super program. Napríklad cestovná kancelária p. uč. Záhradníkovej. Jasná, stručná, výstižná. Taktiež miestnosť p. uč. Kravcovej bola v starodávnom duchu, čo veľmi oceňujem. Teším sa na ďalší z takýchto dní.*

*Bolo to veľmi nápadité, zaujímavé. Určite by sa to malo konať každoročne. Čo bolo úplne super je, že sme sa neučili, no zároveň sme sa niečo nové dozvedeli. Hodnotím to veľmi pozitívne, bola výborná atmosféra.*

*Tento deň sa mi veľmi páčil, pretože to, že sme sa mohli naučiť niečo viac o našom Slovensku, to bolo náučné a zábavné. Čo sa mi však páčilo najviac bolo to, že učítelia, s ktorými sme mali hodinu, svoje témy sústredili na východné Slovensko. Celý tento deň bolo veľmi pekný a zaujímavý. Žiaci sa mohli priučiť paličkovaniu, mohli získať nové vedomosti o Slovensku, prsto – bol to úžasný deň! My sme sa do tohto dňa zapojili tým, že sme deťom maľovali vlajky a znaky na ich tváričky. Myslím si, že každý jeden žiak našej školy to ocenil.*

*Páčilo sa mi to, ako p. uč. Kravcová prezentovala staré šatstvo a ešte sa mi páčila hra Milionár.*

*Páčilo sa mi to, ako bola p. uč. Záhradníková pomalovaná.*

## **Vtipné okienko**

*Cez púšť ide na ťave Arab a za ním beží, ledva žijúc jeho žena.*

*Stretávajú sa s karavánou. Sprievodca karavány sa ho pýta:*

*- Kde sa tak ponáhľaš?*

*- Ale žena mi ochorela, tak ju veziem do nemocnice.*





*Stretnú sa dvaja policajti.*

- *Ahoj Jano, kam si sa vybral?*
- *Idem sa lyžovať!*
- *A prečo máš také krátke lyže?*
- *To mi stačí, idem len na 2 dni*



*Možný nájomník si pozerá byt, keď uvidí na strope fľak:*

- *Čo je to tam za fľak? - pýta sa vlastníka.*
- *Ale, to viete... Pred vami tu býval jeden mladý chemik.*
- *Á, tak to bude iste nejaká chemikália.*
- *Nie, to je ten chemik.*



*Chlapíka zrazí kamión, ťažká rana, plno krvi, príde sanitka a rýchlo do špitálu. Vec je jasná - amputácia nohy. Na druhý deň príde lekár na kontrolu, zdvihne plachtu, zahmká a hovorí pacientovi:*

- *Mám pre vás dve správy. Dobrú a zlú. Tá zlá je, že sme vám odrezali zdravú nohu. Ale tou dobrou správou je fakt, že tá zranená sa vám rýchlo a dobre hojí...*



## **Každodenné výroky niektorých našich učiteľov. . .**

Nerozjedaj ma!

Nechaj krutóna krutónom a píš!

Tváriš sa ako mlok!

Ste ako kopa hroziem! ... nie s „v“ ..!

Ja žasnem! Ja normálne žasnem!

Všetci ruky hore! Yea!

Čuchajce me s alpu!

Ja vám dám malý krutón a vy zoberece cááály „velký chlib“ !

Šedziš tu jak na lyžiarskom zájazdze!

*Riešenie: čiary sú rovnobežné, jeden dostane jablko v sáčku, 13 rokov, 1 hodina a 20 minút = 80 minút*

## **Z tvorby našich spolužiakov**

*Mamičke*

Milá moja mamička, dám ti pusu na líčka.

Kúpiš mi aj celý svet, kus zo srdiečka ti dám hneď.

Kytičku ti darujem a srdiečko namaľujem.

Šiješ, perieš, varíš nám, ľúbim a veľmi rád ťa mám.

(P. Frůštök, 5. B)

*Pre kobyľku Kesy, ktorú mám veľmi rada*

*Konečne nastal ten  
deň, ja a Kesy –  
splnený sen.*

*Konečne mám  
pravého priateľa,  
ona stojí za viac ako  
je veľa.*

*Keď som pri nej,  
harmónia ovláda  
svet a aj keď sú tu*

*ľudia, u mňa tu  
nikoho niet.*

*Nemusím jej  
kupovať darčeky,*

*aby pochopila, že je  
v mojom srdci pilot.*

*Keď som od nej na  
míle ďaleko,  
spomínam a omámi  
ma život. A vtedy  
chytím do ruky  
ceruzu a píšem*

*d'alšiu a d'alšiu  
otázku.*

*Prečo ju mám rada  
ako vlastného koňa?  
Prečo sa mi páči  
kónská vôňa?  
Prečo jej rozumiem  
i keď nedokáže  
vysloviť slovo?  
Prečo viem, kedy  
chce vodu a nie  
ovos?*

*Preto, lebo Kesý je  
stelesnený anjel na  
zemi,  
preto, lebo ona mi  
robí život farebným.  
Preto, lebo v jej  
očiach nádej nie len  
vidíš,  
preto, lebo ona ťa  
berie s chybami  
i keď sa mýliš,  
preto, lebo tu nádej  
nielen vidíš, ale ak  
chceš, určite aj cítiš.*

*Mám výnimočnú  
bytosť, so životom  
podobným  
a odlišným zároveň.  
Ona miluje to, čo aj  
ja. Chápe ma, je  
moja úroveň.*

*(Sofia Košková, 5. B)*

## ULIEVACÍ KUPÓN

Meno a Priezvisko:		Trieda:	Podpis učiteľa:
Dátum: .....		Pečiatka školy	
■			